

ROLE AND RESPONSIBILITIES OF A NURSE IN THE INTENSIVE CARE UNIT OF THE SURGERY AT THE PHI MEDICAL CENTER KUMANOVO

Gordana Panova

Faculty of Medical Sciences-University „Goce Delchev-Stip, N. Macedonia,
gordana.panova@ugd.edu.mk

Abstract: Intensive care is an expensive medical procedure or third, fourth and fifth level of health care, which is performed on the sick patient after completion of resuscitation and re-establishment of cardiac arrest, severe trauma, more complex surgery and unconscious situation of the patient, in specially equipped wards - in hospital wards and emergency medicine clinics.

Modern intensive care deals with the treatment of the most severe patients or "critical conditions in which life is in danger and those who are currently stabilizing vital functions but can deteriorate at any time. Such severe patients require continuous monitoring, care Intensive care is implemented in intensive care units where it has specially trained experts, who during their work use specialized equipment for continuous monitoring of many physical factors. Nurses have an important role in care and treatment to the sick patients, especially to the sick in the intensive care unit, because there is a need for more attention and full commitment, as well as great professionalism in the role of their activity.

Keywords: intensive care, monitoring, critical conditions, emergency medicine

УЛОГА И ОБВРСКИТЕ НА МЕДИЦИНСКА СЕСТРА ВО ОДДЕЛОТ ЗА ИНТЕНЗИВНА НЕГА НА ХИРУРГИЈА ВО ЈЗУ МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТАР КУМАНОВО

Гордана Панова

Факултет за медицински науки-Универзитет, „Гоце Делчев, Штип, РС Македонија
gordana.panova@ugd.edu.mk

Резиме: Интензивна нега е скапа медицинска процедура или трето, четврто и петто ниво на здравствена заштита, што се врши над болниот пациент по завршувањето на реанимација и повторното воспоставување на срцевиот застој, тешка траума, посложена операција и весвесна ситуација на пациентот, во специјално опремени одделенија - во болничките одделенија и клиниката за итна медицина.

Современата интензивна медицина се занимава со лекување на најтешките пациенти или "критични состојби на кои што животот им е во ризик и оние кои во моментот ги стабилизираат виталните функции но во секое време може да дојдат до влошена состојба. Таквите тешки пациенти бараат континуиран мониторинг, нега и третман. Интензивната медицина своите методи на лекување ги спроведува во единиците за интензивна нега каде што располага со специјално обучени експерти, кои во текот на нивната работа користат специјализирана опрема за континуирано следење на многу физички фактори . медицинските сестри имаат важна улога при нега и третман на болните пациенти посебно на болните во интензивна соба бидејќи таму е потребно поголемо внимание и целосна посветеност како и голем професионализам во улогата на својата дејност.

Клучни зборови: интензивна нега, мониторинг, критични состојби, итна медицина

1. ВОВЕД

На одделот за интензивно лекување, опремен со најсовремена софистицирана апаратура, престојуваат пациенти пред операција, кога се подготвуваат за опсежни хируршки и гинеколошки интервенции, постоперативно, како и критично болни пациенти, со комплексни медицински проблеми. Таму имаат постојана грижа од доктори специјалисти и од медицински сестри, едуцирани и тренирани да се справат со најтешки ситуации.

Единица или одделот за интензивно лекување е специјализиран дел од здравствената установа кој е опремен со високософистицирана медицинска опрема и во кој работи професионално едуциран медицински тим кој обезбедува 24-часовен комплетен мониторинг, терапија и стручна медицинска нега на пациентите Целта на интензивната нега е постојан надзор, со внимателно следење и понатамошен третман, пред се да се спречи оштетување на мозокот и средните исхемични лезии на други органи, а потоа со самото стабилизирање на

ситуацијата, да се откријат и можните, основни причини, со кои може да се доведе до срцев удар и други витални функции.

Современата интензивна медицина се занимава со лекување на најтешките пациенти или "критични состојби на кои што животот им е во ризик и оние кои во моментот ги стабилизираат виталните функции но во секое време може да дојдат до влошена состојба. Таквите тешки пациенти бараат континуиран мониторинг, нега и третман. Интензивната медицина своите методи на лекување ги спроведува во единиците за интензивна нега каде што располага со специјално обучени експерти, кои во текот на нивната работа користат специјализирана опрема за континуирано следење на многу физички фактори како што се циркулацијата на крвта, дишење, функција на бубрезите итн, и спроведување на голем број на итни терапевтски интервенции. Интензивната нега е важна област на медицината бидејќи таа ги комбинира бројните здравствени установи со сите други медицински области. *(Превентивна здравствена нега, Табернакул, Скопје, 2011)* Поделбата на интензивната нега на пациентите на општа и посебна практично е невозможна денес, бидејќи современите методи на дијагностицирање и лекување ја прават неразделната целина во единствен процес на грижа и третман.

Хируршката критичка нега е специјалност на хирургијата и примарна компонента на општата хирургија поврзана со грижата за пациентите со акутни, опасни по живот или потенцијално опасни по живот хируршки состојби. Хируршката критичка нега не вклучува само знаење и вештини за неоперативни техники за поддршка на критично болните пациенти, туку и широко разбирање за односот помеѓу критичната хируршка болест и хируршките процедури. Иако голем дел од ова знаење и вештини се вообичаени за специјалисти за критична нега од различни медицински дисциплини, дипломатот во хируршката критичка нега има специјализирана експертиза поврзана и со физиолошките одговори на повреди на ткивата од траума, изгореници, операција, инфекции, акутно воспаление, или исхемија и начините на кои овие реакции комуницираат со други процеси на болеста.

Добрата подготовка пред изведување на интервенција е предуслов за нејзино успешно и непречено извршување.

I Подготовката за вршење медицинска техничка интервенција (според Процесот на здравствена заштита) вклучува:

- Грижа за наредби за нега и запознавање со индивидуалниот план за грижа за пациентот.
- Поседување знаења и вештини за изведување одредена интервенција.
- Запознавање со пациентот, информирање и подготовка за интервенција.
- Обезбедување оптимални работни услови, обезбедување лична заштита на медицинската сестра и обезбедување безбедност на пациентот.

1. Земање наредби за нега и запознавање со индивидуалниот план за грижа за пациентот е првиот чекор. состојбата или потребите на пациентот.

2. Поседување знаења и вештини за изведување одредена интервенција - медицинската сестра пред да започне со операцијата мора да знае како се изведува интервенцијата, која е целта на интервенцијата, што се очекува од интервенцијата, можни компликации и можни несакани ефекти. Медицинската сестра мора да биде свесна и самокритична во однос на поседувањето знаење и вештини, како и моменталната психофизичка подготвеност да се изврши интервенцијата.

3. Запознавање со пациентот, информирање и подготовка за интервенција - започнува со лично запознавање на медицинската сестра со пациентот или поздравување (кога не е прв контакт тој ден) и информирање на пациентот дека ќе пријави одредена интервенција.

Цел на трудот: Медицинската сестра соодветно го информира пациентот за самата процедура, која е нејзината цел, времетраење, метод на изведба, како пациентот треба да помогне и да соработува за време на интервенцијата, какви реакции / непријатности може да настанат.

Материјали и методи: Статистичките податоци се добиени од ЈЗУ Медицински центар во Куманово,

2. РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА

Според наведените податоци добиени од ЈЗУ Медицински центар во Куманово, може да се заклучи дека со текот на годините бројот на пациенти во интензивна нега се зголемува, во 2019 година бројот на овие пациенти е најголем и тоа 81 додека жени се 42 а мажи се 39 што е голема бројка за во приватна болница. Во 2020 година 105 пациенти од кои жени се 59 а мажи 55. Во претходните години е помал бројот и тоа во 2016 вкупно изнесува 40 пациенти од кои 26 се мажи а 14 се жени . третманот и негата на овие пациенти освен што треба да биде со големо внимание, со заштитна опрема бидејќи многу лесно може да се инфицираат

ваквите пациенти поради нискиот имунитет, самите пациенти си бараат нега од професионален тим и обучени медицински сестри кои ја вршат врвно и квалитетно својата работа во медицината. Улогата на медицинската сестра е иста како и секаде во одделот за интензивна нега но во ЈЗУ Медицински центар Куманово немаме респиратори туку ние ги екстубираме пациентите од салата заедно со доктор анестезиолог, најчесто имаме и пациентки после царски рез, на овој оддел правиме преврски, чистење на раните и се што е потребно да му се помогне на секој пациент.

3. ЗАКЛУЧОК

Интензивна нега е скапа медицинска процедура или трето, четврто и петто ниво на здравствена заштита, што се врши над болниот пациент по завршувањето на реанимација и повторното воспоставување на срцевиот застој, тешка траума, посложена операција и весвесна ситуација на пациентот, во специјално опремени одделенија - во болничките одделенија и клиниката за итна медицина. Целта на интензивната нега е постојан надзор, со внимателно следење и понатамошен третман, пред се да се спречи оштетување на мозокот и средните исхемични лезии на други органи, а потоа со самото стабилизирање на ситуацијата, да се откријат и можните, основни причини, со кои може да се доведе до срцев удар и други витални функции. Може да се заклучи дека со текот на годините бројот на пациенти во интензивна соба се зголемува, во 2019 година бројот на овие пациенти е најголем и тоа 81 додека жени се 42 а мажи се 39 што е голема бројка за во приватна болница. Во 2020 година 105 пациенти од кои жени се 59 а мажи 55. Во претходните години е помал бројот и тоа во 2016 вкупно изнесува 40 пациенти од кои 26 се мажи а 14 се жени. третманот и негата на овие пациенти освен што треба да биде со големо внимание, со заштитна опрема бидејќи многу лесно може да се инфицираат ваквите пациенти поради нискиот имунитет, самите пациенти си бараат нега од професионален тим и обучени медицински сестри кои ја вршат врвно и квалитетно својата работа во медицината. Интензивната нега е гранка на медицината што се за- нимава со дијагноза и управување со состојби кои се опасни по живот. Тука спаѓаат пациенти кои имаат сериозни повреди, како политраума, каде се повредени повеќе органи и системи, со опструирани дишни патишта, повреди на граден кош со сериски фрактури на ребра, акутно бубрежно затајување, потенцијално смртоносни срцеви аритмии, кумулативните ефекти на откажување на повеќе органи по сериозни инфекции кои се нарекуваат сепса. Исто така, интензивна нега се спроведува по голема операција кога се смета дека пациентот е премногу нестабилен.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Jolic, M., Vicovac, Lj., & Djordzevic, D. (2018). Opšta i specijalna nega bolesnika, Medicinska knjiga Beograd-Zagreb
- Martinsen, T.E. (2015). PROCEDURE, Priručnik za sestre, prevod za Srbiju Udruženje medicinskih sestara i tehničara Srbije, Beograd.
- Peško, P. i saradnici (2017). Osnovi kliničke nutricije, DAS, Beograd.
- Republička stručna komisija za transfuziologiju Ministarstva zdravlja Republike Srbije: Nacionalni vodič (novembar 2015) – Postupak primene krvnih komponenti i transfuzijske reakcije, Beograd,.
- Republička stručna komisija za bolničke infekcije, Radna grupa za higijenu ruku (2017): Preporuke za higijenu ruku u zdravstvenim ustanovama, Beograd,
- Radna grupa za astmu (2009). Vodič kliničke prakse za dijagnostikovanje, lečenje i praćenje astme u dečjem uzrastu, Beograd
- Stefanovic, S. (2017). Interna medicina, Medicinska knjiga Beograd-Zagreb,
- Tijanić, M. i saradnici (2018). Zdravstvena nega i savremeno sestrinство, Naučna KMD, Beograd
- Terzić, N. (2016). Zdravstvena nega u hirurgiji, Lazarevac,
- Бархаш П. А. (2016). Нега на болен и медицинска техника, Табернакул, Скопје,
- Кретиќ, А. (2017). Нови содржини на сестринската работа, Медицински факултет, Белград,
- Ликар, Д. (n.d). Општа и специјална нега на болен, Табернакул, Скопје,
- Панова, Г. (2016). Медицинска етика со деонтологија, УГД-Штип,
- Превентивна здравствена нега (2018). Табернакул, Скопје,
- Фучкар, Г. (n.d). Процес на здравствената нега, Здравствена школа-Загреб,
16. Pediatric Basic Life Support: 2018 American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care, Circulation 2018, 122: 862-75.
17. Gulanick M, Myers J. L. Nursing Care Plans-Nursing Diagnoses and Intervention. 6th edition (2017), Elsevier, Mosby
18. Donowitz LG, Wenzel RP, Hoyt JW. High risk of hospitalacquired infection in the ICU patient. Crit Care Med ; 10(6): 355–7.

19. „Intenzivna nega i infekcije”. Nadlanu život.

20. Vincent JL, Bihari DJ, Suter PM, Bruining HA, White J, NicolasChanoin MH, et al. The prevalence of nosocomial infection in intensive care units in Europe. Results of the European Prevalence of Infection in Intensive Care (EPIC) Study. EPIC International Advisory Committee. JAMA ; 274(8): 639–44.

21. Marković-Denić Lj, Drndarević D, Milić N, Bukumirović K, Janković S. Study on the prevalence of infections in Serbia. Glas Inst Zašt Zdr Srb 2020; 74(1–4 Suppl): 37–79.

Интернет извори:

<http://zdravstvo.gov.mk/wp-content/uploads/2016/07/Blagitsa-Gorgioska-2016.pdf>

<https://medlineplus.gov/criticalcare.html>

<https://ccforum.biomedcentral.com/>

<http://www.cicm.org.au/>